

Årsberetning 2015

Styrets beretning

Norge har i mange år blitt oppfattet som annerledeslandet i økonomiske termer. Etter en lang periode med stabil økonomisk vekst festet den generelle økonomiske usikkerheten i Europa også grepet om norsk økonomi i beretningsåret. Mange aktører i forbrukermarkedet opplevde en stagnasjon i 2015 og utsiktene for vekst de kommende år er nedjustert. I vår sektor har den kraftige økningen av spillmuligheter som tilbys fra Norsk Tipping, og en stadig mer aggressive markedsføring fra utenlandske konkurrenter ført, til spesielle utfordringer. Norsk Rikstoto opplever også at statsavgiften er svært konkurranse begrensende, ikke minst fordi vi er den eneste operatør som er pålagt en slik beskatning.

Norsk Rikstoto har i beretningsåret foretatt vellykkede tilpasninger i spilltilbud, distribusjon og generell tilgjengelighet. Dette har ført til at vi i enda større grad oppfyller konsesjonsgivers kanaliseringønsker og samtidig en fornyelse i spilltilbudet. Vekst i omsetning har sammen med god kostnadskontroll gitt spillsekskapet en bredere økonomisk plattform for fremtiden.

Hestesporten i de land vi normalt sammenligner oss med viser en stagnasjon eller tilbakegang i omsetning. De privateide bookmakere satser stadig tøffere og har i 2015 hatt markedsføringsbudsjetter spesielt via TV kanaler med base utenfor Skandinavia som langt overgår Norsk Rikstoto og andre godkjente spilloperatører. Samlet bruker de utenlandskbasert bookmakere kr 700 mill. i TV reklame alene (*kilde The Nielsen Company reklamestatistikk). Dette utgjør mer enn 90 % av pengespillreklame som sendes i denne formidlingskanalen.

I den rådende markedssituasjon og tilpasning til konsesjonsgivers krav må Norsk Rikstoto være forberedt på endringer som krever omstilling og tilpasning. Dette vil påvirke den struktur og det rammeverk Norsk Rikstoto og våre formålmottagere må tilpasse seg.

Norsk Rikstoto – nye rammebetingelser og utfordringer

Beretningsåret har for Norsk Rikstoto vært preget av endringer på organisatorisk plan både i vår produktportefølje og Norsk Rikstotos tilnærming til en ny konsesjonsperiode.

I forbindelse med oppnevning av nytt styre i Stiftelsen Norsk Rikstoto valgte Landbruk og Matdepartementet å avvike fra Innstillingsrådets innstilling. Nytt styre ble oppnevnt 30. juni 2015 med statens egen representant Jan Petter Sissener som ny styreleder. I tillegg har Norsk Jockeyklub nominert nytt medlem til styret, Camilla Høvding Blom. De tre medlemmer nominert av Det Norske Travselskap er alle på valg i 2016.

Siden den nåværende Regjeringen tiltrådte har det vært foretatt endringer i norsk pengespillpolitikk. Opphevelsen av poker forbudet er til nå den viktigste symbolsaken, men det er også blitt gjennomført utredninger om økonomiske konsekvenser av en mulig lisensmodell for pengespill i Norge (Rambøl rapporten). Rapporten ble presentert i januar 2015.

En oppfølger av denne rapporten var lotteritilsynets rapport om sosialpolitiske og kriminalpolitiske konsekvenser av lisensiering i det norske pengespillmarked levert Kulturdepartementet i mai 2015.

I tillegg har Regjeringen ved Kulturdepartementet åpnet for muligheten for frivillige organisasjoner til å søke om lisenser for lotterivirksomhet knyttet til 5 lisenser med omsetningsrammer på kr 300 mill. pr lisens/ pr år med løpetid på 9 år.

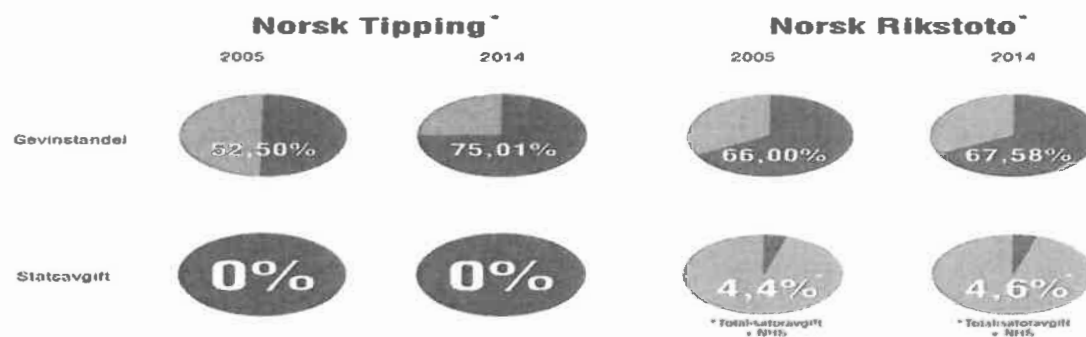
Selv om Regjeringen også har gitt signaler om at den norske «enerettsmodellen» vil bestå burde det være liten tvil om at det har skjedd og vil skje endringer i det norske pengespillmarked fremover. Det skal bl.a. i løpet av våren 2016 utarbeides en stortingsmelding om pengespillpolitikken. I meldingen

vil regjeringen varsle endringer og komme med sin anbefaling om fremtidig reguleringsmodell for pengespill i Norge og vurdere hvilke tiltak som er nødvendige for å opprettholde en ansvarlig spillpolitikk.

I denne virkelighet må Norsk Rikstoto være forberedt på endringer for Stiftelsen slik at vi kan sikre langsiktige og forutsigbare rammebetingelser for våre formålmottagere.

Rammebetingelser og spillutvikling

Norsk Rikstoto har over lengre tid arbeidet med nye spillprodukter, distribusjonsformer og tilpasninger av produktporteføljen. Totalisatorloven som ligger til grunn for vår konsesjon gir imidlertid selskapet et relativt lite handlingsrom. Norsk Rikstoto som eneste pengespilloperatør i Norge er pålagt en bruttoskatt som innbetales til statskassen. Samlet betalte Norsk Rikstoto kr 168,5 mill. i skatter pålagt av Staten, hvorav kr 30,5 mill. øremerket Norsk Hestesenter på Starum. Dette er midler som i hovedsak kunne ha funnet veien til gode formål og styrket frivilligheten knyttet til trav og galoppsporten og skapt en parallellitet til de økonomiske overføringer fra Norges andre store spillselskap til frivilligheten. At våre formålmottagere er av den oppfatning at de kunne skapt økt aktivitet med en annen forvaltning av de midler som i dag innbetales i totalisatoravgift er en ting, at denne rammebetingelse aktivt er med å dreie konkurranse situasjonen mellom de to store spillselskaper i Norge er langt mer utfordrende. Kanaliseringssønske fra Staten om å gjøre egen eide pengespill mer attraktive har medført at Norsk Tipping opptrer mer aggressivt og med høyere gevinstandeler enn hva Norsk Rikstoto har anledning til.

* Ansnellinger 2005/2014

Bare de siste ti årene har gevinstandelen av omsetning til spillerne fra statens eget spillselskap økt med 50%, en utvikling som bare har vært mulig takket være at selskapet ikke bidrar med noe til det store felleskapet. Skulle Norsk Rikstoto ha fulgt den samme utvikling og uten at Staten endret skatteleggingen av selskapet, ville dette bety en reduksjon av overføringer til de formål Norsk Rikstoto betjener på 40 % eller kr 260 mill. Dette er utenkelig og Norsk Rikstotos konkurransesituasjon forverres derfor tilsvarende.

Internasjonalisering og spillprodukter

Norsk Rikstotos spillprodukter er primært tuftet på spill til trav og galoppløp arrangert i Norge. De siste årene har imidlertid tilgangen på trav og galoppløp på norske baner blitt sterkt redusert. (Kilde: DNT sportsstatistikk 2006 - 2015)

Antall løp	Løp -06	Løp -10	Løp -15	Prognose 2020
Varmblod	2 484	2 801	2504	1743
Kaldblod	1 940	1 890	1677	1305
SUM	4 424	4 691	4 181	3048

Antall starter	Starter -06	Starter -10	Starter -15	Prognose 2020
Varmblod	27 473	29 677	25 589	17 775
Kaldblod	21 800	20 343	17 634	13 710
SUM	49 273	50 020	43 223	31 485

Antall hester per løp	Hest per løp -06	Hest per løp -10	Hest per løp -15
Varmblod	11,1	10,6	10,2
Kaldblod	11,2	10,8	10,5
TOTALT	11,1	10,7	10,3

I perioden 2010 – 2015 er antall løpsdager redusert med nærmere 100 arrangement i Norge. En reduksjon i antall aktive trav og galopphester kombinert med at de aktive hestene gjennomfører færre starter enn tidligere gjør at Norsk Rikstoto må åpne opp for økt internasjonalt spill. Dette er en utvikling vi i Norge ikke er alene om og utvikling i økt internasjonalt spill utveksling er sentralt hos flere spilloperatører. Skal vi tro sportens egne prognoser vil dette være en vedvarende situasjon og mulig akselerere de neste årene. Dette i sterk kontrast til etterspørselen etter spillprodukter som i takt med tilbudet fra øvrige tilbydere i markedet har økt og i tidsvinduer Norsk Rikstoto tidligere ikke har vært representert.

Norsk Rikstoto har i flere år hatt fokus på å sørge for et godt spilltilbud til våre kunder og mindre fokus på å selge norske trav og galoppløp på det internasjonale markedet. Våre konsesjonsmyndigheter setter begrensninger i dette arbeidet, da vi kun kan samarbeide med andre lands totalisatorselskaper som er organisert og har et eierskap på linje med Norsk Rikstoto. I beretningsåret har Norsk Rikstoto imidlertid lagt større vekt på å sikre en bedre balanse mellom import og eksport av spillprodukter.

	2013	2014	2015	Diff NOK 14/15	Diff % 14/15
Omsetning per. 31.12.15					
Omsetning i Norge på egne løp	2 751 110 605	2 531 938 626	2 493 503 263	-38 435 363	-1,52%
Antall løpsdager i Norge	570	536	534	-2	-0,37%
Gj.Snitt oms. per løpsdag i Norge	4 826 510	4 723 766	4 669 482	-54 284	-1,15%
Internasjonal omsetning	1 023 392 977	1 117 429 573	1 234 105 512	11 675 939	10,44%
Total	3 774 503 582	3 649 368 199	3 727 608 775	78 240 576	2,14%
Internasjonal omsetning til norske løp	271 184 766	397 505 299	464 546 482	67 041 183	16,87%

Høsten 2015 ble derfor selskapets første internasjonale salgansansvarlig ansatt og det ble allerede tidlig gjort avtaler med spilloperatører i Australia. Videre har den nyopprettede avdeling fullt fokus på utvidet samarbeid med våre nordiske partnere og ikke minst åpne våre egne spillsystemer for økt internasjonal spill utveksling.

Produktutvikling

Beretningsåret har vært preget av flere leveranser både på produkt og distribusjonssiden. Høsten 2014 lanserte Norsk Rikstoto et nytt onsdagskonsept, V76. Produktet har ikke fått det forventede fotfeste i markedet. Det arbeides derfor kontinuerlig med produkttilpasninger for å øke spillformenes attraktivitet og potensielle målgrupper.

Fem år etter den første søknad om å ta opp det franske spill Quante + (5+) i Norsk Rikstoto's spillportefølje forelå det en tillatelse fra våre konsesjonsmyndigheter. Utviklings og implementeringsarbeidet ble prioritert tidlig i beretningsåret og produktet var klart for lansering i det norske markedet i juni 2015. En rekordartet prosjektperiode ble avløst av en «soft launch», hvoretter produktet ble bredt lansert i uke 40. Produktet har blitt godt mottatt i markedet og har i stor grad rekruttert nye spillegrupper. Spillformen er av konsesjonsmyndighetene på lagt 100 % registrert spill.

Stiftelsen har i beretningsåret utviklet og videreført spillformer tilpasset nye og moderne sosiale spilltilbud. En videreføring av Eksperten og nylanseringer som På Lag og Ambassadør modeller er tilbud hvor våre kunder spiller sammen i den nye sosiale og elektroniske hverdagen. Dette er en utvikling som vil eskalere i tiden som kommer. Norsk Rikstoto skulle gjerne ha økt denne satsningen, men hensynet til forutsigbare overføringer til formålet, korte konsesjonsperioder og uoversiktlige politiske rammebetingelser gjør dette utfordrende. Norsk Rikstoto må foreta investeringer basert på relativt korte tidshorisonter og tilsvarende avkastningstider for investeringene.

Formidling av opplevelsen i det digitale univers

I 2015 har arbeidet med å styrke satsningen på distribusjon av TV i digitale kanaler blitt videreført. Samarbeidet med VG er ytterligere styrket og man kan vise til en dobling av seere på VGTV mot 2014. Norsk Rikstoto har en strategi på å dele ut det beste innholdet gratis, det vil si onsdag med V76 og lørdag med V75. I tillegg distribueres lunsjtrav og alle 5+ løp gjennom VGTV. Betalingskanalen Rikstoto Direkte har fortsatt kundevekst, hvor det er den digitale distribusjonen som står for økningen.

Sosiale medier har vokst til å bli en sentral opplevelsesarena for deler av vår TV distribusjon, deler av innhold som blir presentert her når seertall som man knapt kan vise til i tradisjonelle TV kanaler.

Ansvarlighet

Norsk Rikstoto har i beretningsåret arbeidet videre innenfor ansvarlighetsområdet gjennom en forankring og bevisstgjøring i egen organisasjonen.

Innføring av tvungen grensesetting ved spill i elektroniske kanaler har vært sentralt og ble innført juni 2015. Grensene gjelder for dag, uke, og måned - samt at det er implementert mulighet for en pause- og stoppfunksjon for kunden. Ved innføring av produktet 5+ til Frankrike er det innført obligatorisk registrering i alle distribusjonskanaler.

Rikstoto har videre utviklet mobilløsning som åpner mulighet for mobilopplæring av ansatte i kommisjonærleddet innenfor ulike temaer, blant annet ansvarlighet. Dette øker så vel kapasitet som effektiviteten av opplæringen. Norsk Rikstoto deltar i formelle arenaer bl.a. i regi av Lotteritilsynet hvor ansvarlighet er tema både nasjonalt og internasjonalt.

Resultat og egenkapital

Norsk Rikstoto hadde i beretningsåret en totalisatoromsetning på kr 3 727, 6 mill. Dette tilsvarer en økning på 2,1 % i forhold til 2014. Av den samlede omsetningsøkning på kr 78,2 mill., utgjør omsetningen til det nye franske spilltilbudet 5+ kr 47,1 mill. Økt internasjonalt spill har da også medført at gevinstandelen i beretningsåret økte med 0,24 %, eller kr 8,9 mill. redusert dekningsbidrag fra spillvirksomheten. Selskapet videreførte et strengt kostnadsregimet i 2015. De ordinære driftskostnader økte med 2,24%. Prosjekt og driftskostnader knyttet til ny lanseringen 5+ er belastet regnskapet med hhv kr 12,9 mill og kr 10,3 mill.

Styret har i beretningsåret gjort en ny vurdering av selskapets aktiva og prosjektinvesteringer. Sett i lys av de politiske utredninger som pågår om norsk spill politikk har stiftelsen, utover ordinære avskrivninger, nedskrevet prosjektinvesteringer med kr 31,0 mill. Dette innebærer at stiftelsen viser et driftsunderskudd i beretningsåret på kr 6,0 mill.

Totalkapitalen i stiftelsen var pr 31.12.2015 kr 283,1 mill, kr 33,2 mill lavere enn på samme tidspunkt i 2014. Stiftelsen egenkapital andel utgjør 26,9 % og med de disposisjoner som er foretatt i 2015 vurderer styret dette som tilfredsstillende. Selskapets likvidsituasjon er god.

Arbeidsmiljø

Ved utgangen av beretningsåret hadde stiftelsen 107 (104) fast ansatte, hvorav 29 (28) utførte oppgaver for driftsselskapene, datterselskap og sentralforbundene. Arbeidsmiljøet er godt, og det er ikke registrert materiell og personskader i løpet av beretningsåret. Sykefraværet var i 2015 på 4,7 %, hvorav 4,2% var langtidsfravær på mer enn 3 dager. Det samlede sykefraværet har blitt redusert med 1,6% i forhold til beretningsåret 2014. I beretningsåret ble Norsk Rikstoto klassifisert som en IA bedrift.

Miljørapportering

Produksjon og distribusjon av papirbaserte trykksaker til enkelt kunder og kommisjonærer påvirker det ytre miljø. Gjennom økt digitalisering og dreining fra fysisk til elektronisk distribusjon er omfanget av dette materiell redusert. Denne utviklingen vil forsterke seg de nærmeste årene.

Finansiell risiko

Stiftelsens finansielle risiko er begrenset. Stiftelsens virksomhet utøves i Norge og aktiviteten mot utlandet som i annen valuta er begrenset i tid og omfang.

Stiftelsen har utlån til selskaper tilknyttet sportens sentralforbund på tilsammen kr 1,2 mill. Låneforhold fra henholdsvis 2003, 2008 og 2014 til h.h.v. Momarken Travbane AS, Bergen Travpark AS og Bjerke Travbane AS er behandlet etter samme retningslinjer som øvrige låneforhold. Det er i perioden innvilget avdragsfrihet på et låneforhold til Bergen Travpark.

Formuesforvaltning

Norsk Rikstoto forvalter på vegne av driftsselskapene og sentralforbundene en stor andel av de omløpsmidler som er opparbeidet i selskapene. Plassering av overskuddslikviditet følger stiftelsens plasseringsstrategi og hensyntar forsvarlighetskriteriene etter Stiftelsesloven § 18.

Styret er av den oppfatning at Stiftelsens formue og øvrige aktiva er forvaltet og utdelinger er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Rikstotoklinikken Bjerke AS

Stiftelsen Norsk Rikstoto definerte i 2007 dyrevelferd som en del av den oppgaven som inngår i vårt samfunnsoppdrag. Gjennom overtagelse og opprustning av Rikstotoklinikken Bjerke AS har Stiftelsen utviklet et veterinært tilbud som fyller et tomrom mellom den private ambulerende veterinærtjenesten og veterinærklinikken ved Norges Veterinærhøyskole. Gjennom blant annet døgnkontinuerlig vaktordning tar hospitalet et stort ansvar for dyrevelferden i et stort geografisk nedslagsfelt.

Norsk Rikstoto og dens stiftere mener at Rikstotoklinikken Bjerke som kompetansesenteret og 24 timers vaktordning er viktig for å ivareta hestevelferden i Norge. Dialogen opp mot vårt fagdepartement har så langt ikke avstedkommet noen løfter om tilskuddsordninger på linje med andre offentlige tilbud. Norsk Rikstoto ser det imidlertid som en viktig oppgave å opprettholde dette tilbudet så lenge det av våre stiftere er definert som en oppgave som faller inn under vårt formål. Det fremtidige omfanget av denne virksomheten avgjøres således av så vel muligheter for økonomisk bærekraft, som sportens egne prioriteringer. Stiftelsen Norsk Rikstoto tilførte virksomheten kr 2,3 mill. i 2015 til inndekning av ikke kommersielle oppgaver ved klinikken.

Kundegruppene som bruker hospitalets spesialister innen kirurgi, indremedisin, rygg- og halthetsutredninger, kommer fra alle hestesportsmiljøer også utenom trav- og galoppporten. Rikstotoklinikken Bjerke AS har over tid gjennomført prosesser med fokus på reduksjon av driftskostnader, optimal utnyttelse av kompetanse og utstyr. Effektiviserings- og kompetanse prosessene som har pågått siden 2012, har gitt en mer effektiv organisasjon, forsterket kundefokus, økt omsetningen og en betydelig resultatforbedring.

I 2015 har hovedfokuset vært på utvikling. Investering i nytt MRI utstyr, det første i sitt slag i Norge, gir en betydelig bedre mulighet for å diagnostisere komplekse halthetskasus. I tillegg har det blitt rekruttert ny Spesialistkompetanse på kirurgi. Sammen med eksisterende kompetanse og utstyr gir dette hospitalet muligheter for å tilby markedet nye unike diagnose- og behandlingstilbud. For året fikk Rikstotoklinikken Bjerke AS et resultat på +0,9 mill.kr etter skatt.

For ytterligere å gi muligheter for å bedre hestevelferden i Norge blir det i 2016 satset på opplæring og informasjon om de nye mulighetene nyinvesteringene i kompetanse og utstyr gir.

RIKSTOTO 2016

Rikstoto året 2016 er det siste året i inneværende konsesjonsperiode. Stiftelsen er av den oppfatning at det fra spillskapet er levert godt på de forventninger som ble stilt fra konsesjonsgiver ved inngangen til konsesjonsperioden. Det er av spillskapet gjennomført tiltak som bygger oppunder de føringer som er gitt og det er tatt ut ikke ubetydelige effektiviseringsgevinster i konsesjonsperioden. Avveiningen mellom det å drive et effektivt spillskap samtidig som det skal leveres på formålet om styrket hestehold, hesteavl og hestesport er utfordrende. Norsk Rikstoto er av den oppfatning at skal man lykkes med et samlet og en mer effektivt sport og spill organisasjon må det gjøres en omfordeling av dagens rollefordelingen. Norsk Rikstoto må tildeles et utvidet ansvar for all aktivitet knyttet til spillet og arrangement på totalisatorbanene, mens sportsorganisasjonens primæroppgave er rekruttering, sportslig utvikling og organisasjonsarbeid. Styret i Norsk Rikstoto har derfor tatt et initiativ til en gjennomgang av de ulike aktørers rolle relatert til sport og spillvirksomheten. Det er forvente at styret kan konkludere i dette arbeidet i løpet av våren 2016. Sportens egne prognoser gir oss signaler om fortsatt reduksjon i antall aktive trav og galopphester i årene som kommer. Antall fødte føll (*kilde DNT og NJ pr 01.03.16) i 2015 var 1106 (503 varme, 576 kalde og 27 fullblods) hvilket er en reduksjon på 112 fødte føll sammenlignet med 2014. Dette er et nivå som over tid ikke vil kunne opprettholde en tilgang på potensielle ønskede spillobjekter på norske travbaner. Antall importser ser ikke ut til å kunne kompensere for denne tilbakegangen.

Parallelt med dette er det et uttrykt ønske fra vår konsesjongivere om at også Norsk Rikstoto aktivt legger til rette for å sikre spillglede og spillomsetningen gjennom trygge og kontrollerbare omsetningskanaler. For å sikre denne målsetting vil antall spillmuligheter til internasjonale trav og galoppstevner øke, fortrinnsvis i tidsrom hvor det ikke finnes et tilsvarende norsk spilltilbud. Som et ledd i denne målsettingen utøket Norsk Rikstoto sitt internasjonale spilltilbud med daglige spill til den franske Vintermeetingen på Vincenes utenfor Paris fra januar 2016. Denne satsningen har vært en ubetinget suksess og vært med på å sikre Norsk Rikstoto rekordomsetning i så vel januar som februar 2016.

Etter Vintermeetingens avslutning vil Norsk Rikstoto løpende vurdere et komplimenterende spilltilbud til vårt eget, primært til trav og galopplop i Frankrike.

Børs og katedral

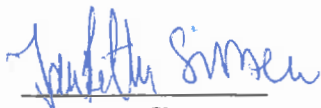
Forankret i et fellesstyremøte høsten 2015 med våre stiftere tok Norsk Rikstoto initiativ til et felles møte med sportens aktører 1. kvartal 2016. Hensikten med møtet var å etablere en ny felles plattform for organisering av hestesporten og hestespillene med det formål å effektivisere rollefordeling og derigjennom etablere av en mer effektiv driftsorganisasjon. Skal trav- og galoppporten fremdeles være herre i eget hus må det foretas store endringer. Med de utfordringer som venter for å bevare hestesportens eget selvstendige spillselvskap må vi skape grunnlag for gode fellesskaps løsninger, ikke kortsiktige løsninger for å dekke egne behov og formål. Ved forestående konsesjonsfornyelse må vi også være forberedt på at det vil bli stilt krav til en tilpasning til de forpliktelse og forventninger som er med på å underbygge den norske enerettsmodellen. Kulturdepartementet har allerede startet arbeidet med en ny pengespill lov som forventes å passere Stortinget høsten 2016.

Veien videre.

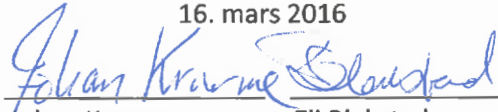
Årsmelding er avlagt under forutsetning av fortsatt drift. Med den debatt som fra myndigheten er initiert og Kulturdepartementets arbeid med ny lov om pengespill ser styret det imidlertid som overveiende sannsynlig at stiftelsens nåværende konsesjon ikke fornyes på nåværende betingelser fra 1. januar 2017. Det legges til grunn at konsesjongivers krav vil bli skjerpet i en ny konsesjonsperiode. Regnskapet er avlagt under denne forutsetning, hvilket bl.a. medfører at samtlige av selskapets utviklingsprosjekter vil være avskrevet i sin helhet pr 31.12.2016. Denne endring av vurderingskriterier har medført en avskrivning av aktiverte prosjektinvesteringer utover vanlige avskrivninger på kr 31,0 mill. i 2015 og et beløp, stort kr 40,0 mill. i 2016. I tillegg vil selvsagt nye investeringer i 2016 tilkomme. Denne policy endring vil selvsagt by på finansielle utfordringer for Norsk Rikstoto, da egenkapitalen er svekket som en følge av endringen. Selskapets underliggende drift er positiv og styret er av den oppfatning at denne endringen ikke påvirker løpende drift.

Oslo, 31. desember 2015

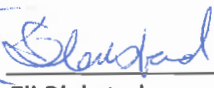
16. mars 2016

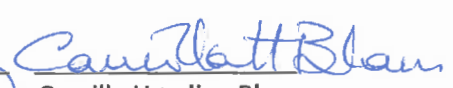
Jan Petter Sissener
Styrets leder

Johan Kvarme
styrets nestleder

Eli Blakstad

Camilla Høvdning Blom

Tor Jan Tjosevik

Lisbeth Bjerknes

Benn Torjesen

Harald Dørum
Adm. direktør

Stiftelsen Norsk Rikstoto

Årsregnskap med noter

- 2015 -

Resultatregnskap 2015

Versjon 2

(Beløp i 1.000 kroner.)

	Noter	1.januar - 31.desember	
		2015	2014
Driftsinntekter			
Omsetning fra spill	5	3 727 609	3 649 368
Andre driftsinntekter	5	65 476	64 591
Sum driftsinntekter		3 793 084	3 713 959
Gvinster, avgifter og provisjoner			
Gevinst til spillerne	5	2 528 332	2 466 716
Statsavgift		137 923	135 029
Provisjon til kommisjonærer og andre distribusjonskostnader	6	197 730	195 840
Sum netto inntekter		929 099	916 375
Spilleoperative kostnader	7	61 566	55 548
Administrasjonskostnader	8	125 950	112 811
Markeds-, salgs- og mediekostnader	9	131 007	126 624
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	12,13	65 572	39 636
Driftskostnad før konsesjonskostnader		384 095	334 619
Resultat før konsesjonskostnader og kostnader knyttet til formålet		545 004	581 756
Konsesjonskostnader og kostnader knyttet til formålet	14	550 198	552 810
Resultat ordinær drift		-5 194	28 946
Kostnader vedrørende organisasjonsendringer	15	0	0
Kostnader selvpålagte tiltak	15	2 300	2 300
Sum kostnader selvpålagte tiltak		2 300	2 300
Driftsresultat		-7 494	26 646
Finansielle poster			
Renteinntekter og andre finansinntekter	11	2 003	2 440
Rentekostnader og andre finanskostnader	11	-551	-588
Netto finansielle poster		1 452	1 852
Årsoverskudd / årsunderskudd(-)		-6 042	28 498
Disponering av årsresultat			
Overført fra selvpålagte mediatiltak		0	0
Overført fra selvpålagte premiefond og publikumsfasiliteter		0	0
Overført til (-)/fra annen egenkapital	22	6 042	-28 498
Sum disponert		6 042	-28 498

Balanse 2015

Versjon 2

(Beløp i 1.000 kroner.)

		31. desember	
	Noter	2015	2014
Eiendeler			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler:			
Programvare	12	35 669	58 481
Varige driftsmidler:			
Driftsløsøre, inventar, kontormaskiner og lignende	13	27 138	31 304
Finansielle anleggsmidler:			
Lån til driftsselskap og datterselskap	18	15 684	20 796
Investeringer i aksjer og andeler	16	5 914	5 914
Øvrig langsiktige fordringer			0
Sum anleggsmidler		84 405	116 495
Omløpsmidler			
Varer:			
Beholdning drifts- og reklamemateriell	10	3 955	4 185
Fordringer:			
Fordring på kommisjonærer og spillere		27 499	54 234
Andre fordringer		2 913	1 373
Bankinnskudd, kontanter og lignende	21	164 334	140 034
Sum omløpsmidler		198 701	199 827
Sum eiendeler		283 106	316 321

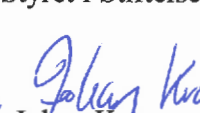
(Beløp i 1.000 kroner.)

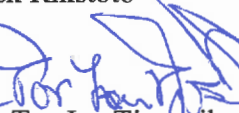
		31. desember	
	Noter	2015	2014
Egenkapital og gjeld			
Egenkapital			
Grunnkapital		1 000	1 000
Annen egenkapital		75 275	81 312
Sum egenkapital	22	76 275	82 312
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelse AFP			0
Premiefond	19	23 702	26 704
Utjevningfond i henhold til spillereglement		1 000	1 000
Sum avsetning for forpliktelser		24 702	27 704
Annen langsiktig gjeld			
Etableringslån kommisjonærer	20	1 939	2 023
Øvrig langsiktig gjeld	17	8 495	7 030
Sum langsiktig gjeld		10 434	9 053
Kortsiktig gjeld			
Leverandører		37 252	35 825
Skyldig offentlige avgifter		29 865	29 461
Skyldige premier og strykninger		5 125	6 710
Gjeld hestesporten		3 196	2 181
Annen kortsiktig gjeld		96 257	123 075
Sum kortsiktig gjeld		171 695	197 252
Sum egenkapital og gjeld		283 106	316 321

Oslo, 31. desember 2015/ 16. mars 2016

Styret i Stiftelsen Norsk Rikstoto

Jan Petter W.C. Sissener
Styreleder

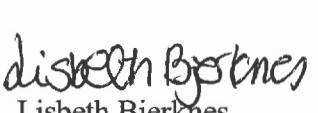

Johan Kvarme
Nestleder

Tor Jan Tjosevik
Styremedlem

Camilla Høvding Blom
Styremedlem

Eli Blakstad
Styremedlem

Benn Tørjesen
Styremedlem

Lisbeth Bjerknes
Styremedlem

Harald Dørum
Adm. direktør

Kontantstrømoppstilling 01.01 - 31.12

(Beløp i 1.000 kroner.)

2015 2014

	2015	2014
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		
Resultat	-6 042	28 498
Gevinst ved salg av driftsmidler	0	0
Ordinære avskrivninger	65 572	39 636
Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger	0	-403
Endring i varelager	230	2 601
Endring i fordringer	25 195	-198
Endring i leverandørgjeld	1 428	3 203
Endring i andre tidsavgrensninger	-29 983	23 509
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	56 401	96 846
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
Utbetalinger ved kjøp av immaterielle driftsmidler	-28 368	-9 773
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-10 227	-2 041
Innbetalinger på andre lånefordringer	5 112	-650
Investering i aksjer	0	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-33 482	-12 463
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		
Øvrig langsiktig fordring mot kommisjonærer	0	125
Endring i etableringslån kommisjonærer	-84	-119
Endring ved annen langsiktig gjeld	1 465	-6 096
Utbetaling til selvpålagte egenkapitaltiltak	0	0
Netto likviditetsendring fra finansiering	1 381	-6 091
Netto kontantstrøm for perioden	24 300	78 292
Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	140 034	61 742
Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	164 334	140 034

Til styret i
Stiftelsen Norsk Rikstoto

Filipstad Brygge 1, 0252 Oslo
Pb. 1312 Vikka, 0112 Oslo
Org.nr: 982 316 588 MVA

T +47 23 11 42 00

F +47 23 11 42 01

www.rsmnorge.no

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Stiftelsen Norsk Rikstoto som viser et underskudd på kr 6.042.000. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for stiftelsens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av stiftelsens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Stiftelsen Norsk Rikstoto per 31. desember 2015 og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold*Konklusjon om årsberetningen*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av underskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokførings-skikk i Norge.

Konklusjon om utdelinger og forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000, mener vi stiftelsen er forvaltet i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Oslo, 16. mars 2016
RSM Norge AS

Jostein Bøhn
Partner